

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-02

Ärendenummer HIG-2025-00214

Handläggare

Johan Karlsson

Telefon: 031-368 53 28

E-post: johan.karlsson@higab.se

Remissvar motion - göra om Stora Tullhuset till lokalhistoriskt nav

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Styrelsen avstår att ta ställning

Sammanfattning

Higab AB ser positivt på engagemanget för Stora Tullhusets framtida användning och på ambitionen att synliggöra och tillgängliggöra Göteborgs kulturarv. Bolaget genomför samtidigt en pågående förstudie av fastighetens långsiktiga utveckling, med utgångspunkt i byggnadens kulturhistoriska värden, tekniska förutsättningar och ekonomisk hållbarhet. Förstudien beräknas vara färdig i slutet av 2026 och syftar till att skapa ett samlat och långsiktigt beslutsunderlag för fastigheten.

Higab AB konstaterar att motionens förslag i första hand rör verksamhetsinnehåll och organisering, vilket ligger utanför bolagets uppdrag och kompetens som fastighetsägare. Avsaknaden av en tydligt utpekad huvudman, oklar ansvarsfördelning samt brist på besked om hur hyror och övriga kostnader ska finansieras innebär att avgörande förutsättningar saknas för att pröva förslaget i sak. Higab AB har, trots kontakter med några av de i motionen nämnda aktörerna, inte fått klarhet i dessa frågor.

Mot denna bakgrund kan motionens förslag inte bedömas fristående eller i nuläget. Higab AB tar därför inte ställning till motionens förslag, utan konstaterar att ett eventuellt genomförande förutsätter att staden först klargör huvudmannaskap, ansvar och långsiktig finansiering av de föreslagna verksamheterna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Avsaknaden av besked om huvudman och finansiering innebär att de ekonomiska konsekvenserna för såväl Higab som kommunen inte kan överblickas. Detta försvårar ett ställningstagande

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionen bedöms inte medföra några direkta ekologiska konsekvenser utöver vad som normalt följer av användning och anpassning av befintlig byggnad.

Bedömning ur social dimension

Ett lokalhistoriskt nav kan i teorin bidra till ökad tillgänglighet till stadens kulturarv. Samtidigt kräver detta en långsiktigt hållbar organisations- och finansieringsmodell för att uppnå varaktig social nytta

Samverkan

Ingen samverkan med fackliga parter har skett.

Bilagor

1. Motion om att göra Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav
SLK-2025-01206

Ärendet

Utreda möjligheten att utveckla det Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Motionen föreslår att Stora Tullhuset vid Packhuskajen utvecklas till ett lokalhistoriskt nav genom att upplåta lokaler till flera musei- och kulturhistoriska verksamheter. Förslaget motiveras av byggnadens kulturhistoriska värde, dess centrala läge samt ett identifierat behov av lokaler för olika aktörer inom stadens kulturarv enligt motion 'H 2025 nr 239'.

Higab AB äger fastigheten och har enligt ägardirektiv i uppdrag att långsiktigt förvalta och utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Bolaget bedriver dock inte, och har inte i uppdrag att bedriva, musei- eller kulturverksamhet.

Huvudmannaskap och ansvar

Motionen beskriver ett scenario där ett flertal fristående verksamheter samlokaliseras i fastigheten. Det framgår dock inte vem som ska vara huvudman för helheten, vem som ansvarar för samordning, drift, publik verksamhet eller långsiktig utveckling av ett eventuellt lokalhistoriskt nav.

Higab AB konstaterar att bolaget saknar såväl kompetens som uppdrag att ta ett sådant huvudmannaskap. Utan en tydligt utpekad ansvarig aktör är det inte möjligt att bedöma vare sig genomförbarhet eller konsekvenser för fastigheten.

Ekonomiska förutsättningar

En central förutsättning för Higabs medverkan är klarhet i finansieringen av lokalhyror och kringkostnader. Motionen berör inte hur hyresnivåer ska hanteras, om verksamheterna förutsätts bära marknadsmässig hyra eller om kommunen avser att subventionera lokalerna genom nämnd eller bolag.

Higab har haft dialog med några av de i motionen nämnda aktörerna, men dessa kontakter har inte gett klarhet i hur finansieringen av hyran är tänkt att ske eller vem som ytterst bär det ekonomiska ansvaret.

Pågående arbete

Higab AB genomför för närvarande en förstudie av Stora Tullhusets framtida användning, vilken beräknas vara färdig under Q4 2026. Förstudien syftar till att analysera fastighetens långsiktiga utvecklingsmöjligheter utifrån byggnadens kulturhistoriska värden, tekniska förutsättningar och ekonomisk hållbarhet. Motionens förslag kan i detta sammanhang utgöra ett av flera inspel, men kan inte bedömas isolerat.

Bolagets bedömning

Higab AB ser positivt på engagemang för Stora Tullhusets framtid och dess roll i stadens kulturarv. Samtidigt konstaterar bolaget att motionen i sin nuvarande form saknar avgörande förutsättningar rörande huvudmannaskap, ansvar och finansiering. Mot denna bakgrund tar Higab AB i nuläget inte ställning till motionens förslag.

Handläggarens namn

Johan Karlsson

Befattning

Marknadschef

Chefens namn

Per-Henrik Hartmann

Befattning

Vd

Remissutskick

Utfärdat 2025-11-21

Ärendenummer SLK-2025-01206

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Nämnd-/styrelseremiss - motion

Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav

Remissinstanser

Bifogat ärende översänds till Higab AB och kulturnämnden för yttrande.

Svar till stadsledningskontoret

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. senast 2026-03-27. Ange diarienummer 2025-01206 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Utformning av remissvar

Yttrandet ska utformas i enlighet med Göteborgs Stads [riktlinje för kommunstyrelsens remittering](#).

Yttrandet ska vara nämnd-/styrelsebehandlat och tydligt uttrycka om nämnden/styrelsen tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till förslagen. Yrkanden, skiljaktiga meningar, reservationer, särskilda yttranden från nämnd-/styrelsebehandlingen ska alltid bifogas. Om ärendet avser en motion behöver den inte skickas med som bilaga.

Följande dimensioner ska alltid kommenteras:

- Ekonomiska dimensionen
- Ekologiska dimensionen
- Sociala dimensionen

Protokollsutdraget och tjänsteutlåtandet/yttrandet skickas till stadsledningskontorets förvaltningsbrevlåda.

För kommunstyrelsen

Jessica Granath

Avdelningschef Ärende och utredning

Handling 2025 nr 239**Motion av Martin Wannholt (D) och Lillemor Williamsson (D) om att göra Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett lokalhistoriskt nav**

Efter att Svenska Spel i februari 2024 stängde sitt kasino i det gamla Tullhuset på Packhuskajen har byggnaden stått tom. Stora Tullhuset uppfördes 1867 som tullhus och fungerade som sådant fram till början av 1970-talet. Med sitt enastående läge vid vattnet passerade tusentals emigranter här på väg till Amerika runt sekelskiftet 1900.

Higab, som äger fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2, genomför tillsammans med en arkitektbyrå en förstudie om byggnadens framtid, beräknad att vara klar i slutet av 2025. Utöver de cirka 6 000 kvadratmeter som stått tomma sedan kasinot stängde, hyr ett fåtal näringsidkare lokaler i huset. Fastigheten är en av Göteborgs mest framträdande byggnader och utgör ett unikt byggnads- och kulturarv för staden. Higab har dessutom ett särskilt ägardirektiv från kommunfullmäktige om att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Det finns nu ett gyllene tillfälle att använda Stora Tullhuset för kulturella ändamål när byggnaden står oanvänd. Flera lokala museer och kulturverksamheter saknar eller är i behov av nya lokaler. Initiativ har tagits till att skapa ett gemensamt besökscenter i huset. Verksamheter som skulle kunna samlas här har alla stark förankring i Göteborgs historia och berätta olika delar av stadens utveckling – från varv och industri till idrott, migration och kultur. Radiomuseet bevarar Göteborgs teknikhistoria med över 10 000 föremål. Idrottsmuseet vårdar stadens och landets idrottssklenoder, bland annat Ingemar Johanssons världsmästarbälte. Maritiman är världens största flytande fartygsmuseum och har en unik samling av fartyg, båtar och pråmar med både militära och civila anknytningar. Emigranternas Hus, som sedan 2021 saknar lokal, kan berätta om de en miljon människor som reste från Göteborg till Amerika. Industrihistoriskt center vill påminna om tiden då stadens varv sysselsatte omkring 200 000 personer. Ett Humorns Hus kunde visa Göteborg som humorhuvudstad med sin unika ord- och vitslek, och Kvinnornas Hus skulle berätta om göteborgskvinnornas avgörande roll i kampen för jämlikhet och rösträtt. Tillsammans i Stora Tullhuset skulle dessa verksamheter skapa ett unikt kulturhistoriskt nav, stärka turistnäringen och ge göteborgarna möjlighet att med stolthet visa stadens identitet och historia.

Vi vill därför att staden utreder möjligheten att utveckla det Stora Tullhuset till ett kulturhistoriskt nav för Göteborgs unika historia och kulturarv. Det skulle kunna ske genom att upplåta plats åt nämnda och andra lokala museer i fastigheten GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Higab AB får i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla Stora Tullhuset vid Packhuskajen till ett göteborgskt kulturhistoriskt centrum genom att upplåta lokaler i GÖTEBORG NORDSTADEN 36:2 till lokala museiverksamheter.

Martin Wannholt (D)

Lillemor Williamsson (D)